

Proměny poválečného Československa

Proč odstraňovali lidé
v roce 1945 německé
nápisy?

Co budeme sledovat

Zajímat nás budou události na konci druhé světové války, které vedly obyvatele na různých místech v Československu k tomu, že vyměnili původní německé nápisy za české.

Co je naším cílem

Dokreslit perspektivu obyvatel Československa na konci druhé světové války, která určovala jejich vztah k německému obyvatelstvu a jeho kultuře.

•

Seznámit se s událostmi roku 1945 na příkladu konkrétních československých měst.

Jméno a příjmení:
.....

Zdroj

1

HistoryLab: Proč přejmenovali ulice?

Nejdříve se podívejte na cvičení v aplikaci HistoryLab. Vypracujte si ho ve škole nebo doma, budeme s ním dále pracovat.

Zdroj: HistoryLab (2022)

Co se může hodit? Němci v českých zemích

Na území českých zemí žily nejpozději od středověku statisíce a miliony lidí mluvících německy. Jejich osudy, postoje a identity se postupně měnily a v různých dobách nabývaly odlišných podob. V této historii se jako zásadní ukázaly události druhé světové války, které měly natrvalo změnit situaci na území českých zemí.

Nacistické Německo v roce 1939 okupovalo celé území a několik let se je snažilo mít pod co největší kontrolou. Náhle se zde objevily další desetitisíce lidí mluvících jen německy. Po válce byli všichni okupanti vyhnáni a velká část oněch původních obyvatel odsunuta (někdo říká také vyhnána).

Přečti a prohlédni si zdroje 2–4 a zodpověz otázky v tabulce na konci cvičení.

Zdroj

2

Kronika města Nymburka

Asi v 11 hodin nastal na Riegrově náměstí nezvyklý ruch. Středem pozornosti se stala budova okresní záložny hospodářské, na níž byly odstraněny všechny německé nápisy buď tím způsobem, že byly přelepeny, nebo vůbec odstraněny. Shromážděné občanství se snažilo zjistit, co se vlastně děje. Nikdo však nevěděl nic určitého, leč ústní podání, které se v podobných případech zvláště rychle šíří, se shodovalo nejčastěji v tom, že jest konec války a že německá armáda kapitulovala. Dle toho se vyvíjela situace ve městě. Všude byly odstraňovány německé nápisy, na okresním úřadě byla odstraněna dvojazyčná bronzová tabule a německý štít okresního četnického velitelství. Obchodníci ihned šplhali s nejrůznějšími nástroji ke svým vývěsním štítům, aby zde jakýmkoli způsobem provedli tak dlouho očekávanou očistu: silný papír a lep, šmír a barvy, ani i dláta byly nejobvyklejšími a nejpoužívanějšími nástroji. Ve čtvrt hodině bylo město úplně počesťeno.

Kronika města Nymburka, 2. května 1945

Zdroj

3

Fotografie z Nymburka, 2. 5. 1945

Zdroj: Květen 1945 na Nymbursku (2020)

Zdroj

4

Lexikon československých obcí z roku 1934

Radové číslo	Soudní okres Obec Osada	Pošta ; telegraf PTt značí : pošta, telegraf, telefon v místě	Železnice (názvy k číslům dole *)	Plocha obcí a kat. území v ha	Domy	Přítom- né obyva- telstvo úhrnem	Národnost čsl. státních příslušníků			Cizozemci	Náboženské vyznání přítomného obyvatelstva					
							česko- slo- venská	ně- mecká	jiná		řím- sko- kato- lické	evangelické	česko- slovenské	izraelské	jiné a neudané	bez vyznání
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
26	Nymburk ⊙	PTt	7, 3	1742	7) 1519	11892	11619	154	7) 40	79	6047	997	2463	83	945	2257
27	Oskořinek ○	PTt	9	562	10) 195	764	756	7	—	1	477	115	34	—	—	138

Zdroj: Národní digitální knihovna (2022)

Badatelská otázka

Proč odstraňovali lidé v roce 1945 německé nápisy?

Otázka	Varnsdorf	Nymburk
Proč byly ve městě všude německé nápisy?		
Kdo vydal příkaz k odstranění nápisů?		
Kdo odstraňoval německé nápisy?		
Byly nápisy něčím nahrazeny?		
Proč odstraňovali lidé v roce 1945 německé nápisy?		